

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Cognatio legalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. III. Cognatio Legalis.

IN Iure Civili (sura hæc habes ap. Sanc. l. 7. disp. 63.) communi conceditur, ut quilibet possit sibi adoptare quempiam in filium, quinque positis conditionibus. Prima, ut Adoptans sit sui iuris. Secunda, ut sit vir. Tertia, ut sit potens ad generandum. Quarta, ut sit maior 25. annis, excedatque Adoptatum saltem 18. annis. Quinta, ut non possit quis adoptari in eo cognationis gradu, quo forte coniunctus est cum Adoptante, Filius v. g. naturalis Adoptantis non potest adoptari in filium adoptivum, & nepos naturalis, quamvis possit adoptari in filium, non tamen potest adoptari in nepotem, &c.

Hæc omnia implicite comprehendit vulgata descriptio Adoptionis, quæ est hæc. *Adoptio est extranea persone legitima assumptio.* Per vocem enim illam (*legitima*) notantur primæ quatuor conditiones, per vocem (*extranea*) notatur quinta, eo modo, quo iam explicatum est, siquidem hæc per illam non significatur, personam adoptatam, debere carere omni gradu naturali coniunctionis, sed solum eo, ad quem assumitur.

2. Si queras, cujus auctoritate huiusmodi Adoptio expedienda sit. Dico, eam expediri posse ex auctoritate Magistratus Inferioris Summo Principe, & posse ex auctoritate ejusdem Principis Summi: cum hoc tamen discrimine, ut facta ex auctoritate Supremi Principis (quæ consuevit proprio vocabulo appellari *Arrogatio*, estque in Iure perfectissima Adoptio, neque fieri potest, nisi Arrogans sit ætatis saltem 40. annorum) facta, inquam, sic, habeat hos duos effectus. ut Arrogatus transeat in potestatem Arrogantis, & ut sit ejus hæres necessarius, etiam ex Testamento; qui effectus Adoptioni communi nequaquam conveniunt.

3. In eodem Iure, apud eundem Sanch. Civili ex dicta Arrogatione, vel Adoptione, quam cognationem legalem appellamus, tres oriuntur dictæ cognationis species. Prima, est in linea recta inter Adoptantem, & Adoptatum. Vide mox n. 5. Secunda, in linea collateralis inter Adoptatum & filios carnales Adoptantis, legitimos tantum ex Coniunctis. disp. 32. de matr. n. 44. sed ex Pontio l. 7. matr. c. 41. n. 8. etiam illegitimos. Tertia, inter Adoptatum, & uxorem Adoptantis, & item inter Adoptantem, & uxorem Adoptati.

4. His præmissis aio. Ecclesiam approbasse has prædictas tres species cognationum, & in reverentiam, quæ ab adoptato filio debetur Patri assumenti ipsum in filium adoptatum, eas ita approbasse, ut etiam voluerit, inter illas personas iam memoratas in tribus dictis speciebus invalide celebrari matrimonium, & consequenter cognationem legalem esse impedimentum dirimens.

5. Primam speciem ex dictis, quæ est in linea recta approbavit Ecclesia, ut impedimentum dirimens in Decreto, C. ita diligere 30. quest. 5. & illud quidem, ut non solum contraheretur ab Adoptato, verum etiam ab ejus filiis, & nepotibus, qui essent in ejus potestate eo tempore quo celebraretur adoptio, duratque in perpetuum, idest etiam finita Adoptione, ut notat *ibidem*, Sanch.

6. Secundam Speciem approbavit eadem Ecclesia, ut impedimentum dirimens, in Decretalibus; sed est temporale. Finitur enim finita Adoptione.

7. Tertiam speciem approbavit Ecclesia tacite, & ex antiqua consuetudine, nam cæterum id expresse non reperitur in Iure Canonico.

8. Ex dictis duæ, ut vult Sanc. l. 7. d. 63. n. 28. personæ v. g. Titius & Maria aliàs inter se coniunctæ si ab eodem adoptatæ fuerint? Rursus Adoptans & Mater Adoptati, vide eundem *ibid.* Præterea, secundum Perez d. 30. sect. 4. num. 4. Adoptans, & filia nara ex filia Adoptiva, hæc, inquam, personæ non habent inter se cognationem legalem, quia non sunt in illis tribus speciebus num. 3. numeratis, quas solas induxit ius Civile, quasque approbavit Ecclesia. Quare illæ poterunt inter se validum inire matrimonium.

M

g. Benigna

eos, qui usque ad quartum, nec eos, qui usque ad septimum, nec eos, qui usque ad infinitum, ita, ut hi potestem afferant nunc Adamum, si resurgeret, non posse ullam ducere ex mulieribus Univerſi, quia omnes sunt ab illo per lineam rectam descendentes, quæ, & similia videri possunt apud Sanch. aliosque citatos.

22. Quoad lineam transversalem, nullum ejus gradum dirimere matrimonium de iure naturæ etiam inter fratrem, & sororem, sed solum iure Ecclesiastico, mihi item probabilius videtur. Id, quod vide apud eundem, scilicet Pontium l. 7. c. 32. citantem S. Th. Sorum, Alensero, G. Hart. d. 17. de matr. diff. 5. Perez loc. cit. sect. 5. aliosque, quamvis non negem Vasquez, Sanch. Reb. Va. len. quos sequitur, citatque Bonac. de matr. q. 3. p. 5. §. 1. n. 12. aliosque Doctissimos viros putare, primum gradum in linea hæc transversali dirimere matrimonium iure naturæ, qualis est inter fratrem & sororem.

§. II. Cognatio Spiritualis.

Hæc est vinculum, seu connexio inter aliquas personas procedens ex regeneratione spirituali, idest est Baptismo, vel Confirmatione, nam ex aliis Sacramentis ejusmodi cognatio nequaquam oritur.

1. Ea autem multipliciter oriebatur ex iure antiquo: hodie tamen redacta est à Tridentino, sess. 24. de Reform. matr. cap. 2. lege Sanch. l. 7. d. 54. num. 9. fuisse explicantem locum hunc Tridentini ad quatuor capita. Nam Primò, contrahitur nunc cognatio spiritualis à Baptizato, vel Confirmato cum Baptizante, vel Confirmante.

Secundò, ab eodem Baptizato, vel Confirmato cum Patrino, vel Matrino (Compare, & Commate) & hæc duæ cognationes vocantur Paternitas, vel Filiatio utique spiritualis, quasi is fiat filius illorum per regenerationem spiritalem.

Tertiò, à Patrino, vel Matrino cum Patre, & Matre Baptizati, vel Confirmati.

Quartò, à Patre & Matre Baptizati cum ipso Baptizante, vel Confirmante, & hæc præterea duæ vocantur Comparternitas, quasi hi fiant simul Patres Baptizati, vel Confirmati.

Breviter in Baptismo (idem in Confirmatione) Baptizatos spiritualiter coniungitur cum Baptizante, & cum Patrino, vel Matrino per Filiationem, Pater vero, & Mater ejusdem Baptizati coniunguntur cum eodem Baptizante, & cum Patrino, vel Matrino per Comparternitatem.

3. Quæ speciatim requiruntur, ut hæc spiritualis cognatio nascatur, & alia valde plura ad hanc cognationem pertinentia dixi satis de Baptismo, l. 2. de Baptismo. c. 4. §. 2. a. num. 19. Illud vile est, vel addere, vel recolligere, si quis baptizet, vel confirmet, vel sit Patrinus necessarius Baptizatum, vel Confirmatum esse filium huius, vel illius, adhuc contrahere, ut vult Avers. quest. 16. de matr. sect. 2. Ver. Habet hæc spiritualis, cum his cognationem, ignorantia enim non valet impedire id, quod Ecclesia ejusmodi actionibus adnexuit.

4. His præmissis. Affero cognationem spiritalem prædictam, esse impedimentum dirimens matrimonium, contrahendum à personis, inter quas eam esse iam diximus n. 2. idque ex Iure Ecclesiastico, non autem ex Iure Naturali, vel Divino, ut clare constat ex Sacris Textibus. Toti tit. de Cognat. spirit. c. 30. quest. 1.

5. In hac autem cognatione spirituali non numerantur gradus aliqui, sicut in præcedenti cognatione naturali numeravimus, sed solum coniunctio, & impedimentum est inter personas prædictas, eaque in perpetuum, hoc est, etiam si moriatur persona, ratione cuius illa coniunctio contracta fuit, ut cum communi docet Sanch. loco cit.

6. Si eadem cognatio forte superveniat Matrimonio iam contracto, an impediatur petitionem, vel redditionem debiti conjugalis, dixi prioribus, cum de Baptismo l. 2. de Baptismo c. 2. §. 2. n. 10. & c. 4. §. 2. n. 17.

Pars III.

9. Benigna autem interpretatio quorundam non est
glenda. Nonnulli, ut Tolſeſ. 7. c. 4. Pont. 7. *mar. cap. 4. 1.*
ſuſtinent hoc impedimentum induci, tum ab Arrogatio-
ne, quam explicui *n. 2.* tum ab Adoptione, quia Eccleſia
adnexuit hoc impedimentum abſolute Adoptioni, ut
utraque verè Adoptio eſt: Sanchez tamen benignius
l. c. n. 9. Coninch. d. 32. n. 44. Perez loc. cit. ſeſ. 2. Avera
q. 16. de mar. ſeſ. 3. Ver. de vero. Vbi patet citatoque
putant, ſolam prædictam Arrogationem parere cognati-
onem cum Eccleſia coniunxerit impedimentum, quia
Matrimonium eſt ius valde favorabile, unde ejus impe-
dimenta ſunt ſtrictè interpretanda, quæ ſtricta interpre-
tatio tunc in re, de qua loquimur, fiet, quando nomine
Adoptionis, cui cuſmodi impedimentum adiungitur,
intelligatur vna illa Adoptio, quæ eſt perſ. diſſimila, id eſt
Arrogatio, non autem quæcunque. Profecto utramque
ſententiam probabilẽ eſſe, inſiciari non poſſum.

10. Inquires. Cognatio huiusmodi legalis superveniens matrimonio iam contracto privâne iure petendi, vel reddendi debitum coniugale?

Respondeo. Nequaquam cum Sanch. *l.c. num. 19.* quia nulla apparet lex Canonica hanc privationem inducens.

C A P V T VI.

Impedimentum Quintum.

C R I M E N.

Non quodvis Crimen, sed solum illud, quod est contra fidem Matrimonii, & ex quo timeri possit coniugis sive viri, sive fœminæ occisio, est impedimentum dirimens. Quod certè quadruplex est.

PRIMUM CRIMEN.

§. I. *Conspiratio cum occisione Coniugis,
sine Adulterio.*

1. **S**i Titius v.g. qui est Bertæ coniux, conspiraret cum Catharina ad interficiendam Bertam, sequaturque ex ea conspiratione ejusdem Bertæ interfectio, nascitur impedimentum dirimens inter Titium, & Catharinam. Idem dicendum, si Berta conspiraret cum Caio v.g. ad occidendum Titium, quia in hoc Canones, tum de occasione vxoris loquuntur, tum de occasione viri. Ita Sanchez, l.7. de matr. d.8. n.8. contra paucos. Quare, ut hoc impedimentum nascatur, non requiritur ullum affuisse adulterium inter Titium, & Catharinam, cum c.1. de Convers. 6. Si quis vivente 31. n.1. satis sit ipsa una conspiratio cum dicta occasione secuta, tamen si in aliis tribus criminibus mox explicandis, requiratur præterea commissum inter dictas personas adulterium.

2. Nota interpres tria. Primum conſpirationem fieri debere à prædictis ex intentione ineundi inter ſe matrimonium. Qui igitur ex alio motivo conſpirent, puta ex odio, vel ex ſpe ſucceſſionis, &c. & poſt commiſſam occiſionem ſuperuenerit voluntas contrahendi matrimonium, non ſupererit in iſtis impediendum. Lege Sanchez l. 7. d. 7. n. 13 Pont. l. 7. c. 4. n. 4.

3. Re. & irem Pontius *loc. cit.* notat, illam intentionem ineundi inter se matrimonium debere esse exterius explicatam : Si enim solum mente retineretur hoc impedimentum non confurgeret, quia non adesset conspiratio duorum.

4. Nota Secundò, eam conspirationem satis haberi, si coniux, sive consilio, sive mandato, sive alia conspiratione auxilium afferat ad mortem. Rati habitio autem sola sublequens occisionem, ideo non sufficit, quia lura de Rati habitioe non loquuntur.

5. Nota Tertio, mortem debere esse securam, quia poena, nisi aliud exprimitur, imponi semper intelligitur delicto completo. Non sufficit ergo secundum Pont.

l.e.attentatio, immo, nec vulnus, si id sufficiens
fuiſſet ad afferendam mortem, ſed ea conſequens
culpa, vel ignorantia Medici.

SECUNDVM CRIMEN

§. II. *Adulterium cum occisione sine*
conspiratione.

21. **S**i idem Titius Bertz, etiam si sit super uxorem
Strimonium tantummodo ratum, & cum uxore
Catharina adulterium alteri autem horum adulterium
etiam sine consensu alterius, & tortem pariter Bertz
ipla fequatur mors (c. Significavit nobis, et per Bertz
enascitur impedimentum dirimens matrimonium
Titium, & Catharinam. Dicitur & etiam per Bertz
nium tantummodo ratum) quia etiam tenet et per
simum adulterium, ut docent omnes. Idem de
ta, si committat adulterium cum Caio.

2. Not hic quatuor. Primum, machinationem
berta iam secuta. fieri debere ex intentione ducendi
thariam; Ita Sanchez. l. c. Quare si fiat ex intentione
rius v.g. vivendi, vel ducendi aliquam feminam
tam, vel ex simili alia causa, non confertur impedimen
tum. Semper tamen in foro externo presumitur
idem l. c. 9. Intentio ducendi hanc, quod sit occa
contrahere cetera, cum quod libere

3. Nota Secundò, esse quæstionem An hoc
tenio debeat fuisse explicata eis, cum qui interueni-
lebrari matrimonium? Et aio, ita doceri à Pont.
afferente D. Thom. & dicente esse sententiam
nem Doct. sed profus non acquiesco. Negat enim
spondendum est cum Aversa, de matr. q. 1. §. si
Tertio, Rursus, quia in hoc secundo crimine non
tur conspiratio duorum, sicuti requiritur fuit in
precedente.

4. Notā Tertio, Adulterium, siue præcedat mortem
conjunctionem, siue sequatur, sufficiens esse ad contrahen-
dum impedimentum *ex hoc secundo capite.*

5. Hinc, si prædictus Titulus mandasset Significatorem
cideret dictam Bertam ex intentione decedendi
nam, & post ejusmodi mandatum, ante mortem Ber-
committeret adulterium cum Catharina, confugere
impedimentum; non verò confurgere, si cum eadem
Catharina copulam habuisset post Bertæ mortem.
Sanch. l.c. n. 10. in simili de committente adulterium
propinatum venenum.

6. Nota Quarto, nonnulli circa adulterium hinc
mo enim non solum in ore oscula, ut habet Sanchez
Coninch. d. 3. n. 62. vel tactus torpes, sed sequens
pula confirmata. Secundò, requiritur adulterium
male respectu viri, quod id est, non solum propter
sed etiam Catharine debet esse notum ipsius Titii
esse vxoratum; enim Catharina putet Titium non
coniugatum, copula, quam cum Titio habet, et adu-
terium in se, et respectu ipsius Titii, quia non
tuum esse, sed non respectu Catharine, quæ potest
Titium esse solum. Quare tunc non oritur impe-
dimentum. Ita plures ut Sanchez, n. 12. Avelar. l. 1. c. 1.
vo loquendo. Coninch d. 3. n. 61. Perez. l. 3. c. 2. d. 4.
d. 4. de sponsal. p. 12. n. 8. contra Pont. 7. c. 4. n. 3.
rentem sufficere, etiam si mulier adulterium non
ipsi occideri. Tertio, non sufficit, tum Adulterium
formaliter tale ex sola conscientia erronea. Hinc
Titius, & Catharina putent Bertram vivere, cum
sit mortuus, vel putent inter Titium & Bertram esse
matrimonium, cum tamen ob aliquod impedimen-
verum non sit, Adulterium Titii cum Catharina
sufficit ad incedendum hoc impedimentum. Ratio
tuum est, quia Iura in re oiosa sunt præ-
pretanda. Ergo in casu nostro sunt intelligenda
de vero adulterio, quod omni ex parte verè, & realiter
adulterium sit.